

Magne Nylenna, red.

Medisinsk ordbok

Det foreligger sju medisinske ordbøker på norsk (Risnes 2018, Nylenna 2017, Øyri 2011, Lappegard 2006, Lindskog 2003, Jakobsen 2002), inklusive den nett-

baserte Store medisinske leksikon (bokversjon 2006–2007). Felles for de fleste er at oppslagsordene er fornorskede varianter av det som i utgangspunktet er latinske og latiniserte greske ord. Unntaket er Risnes (2018), der oppslagsordene er latinske termer.

Nylennas «Medisinsk ordbok» foreligger i åttende utgave. Den har en historie tilbake til 1990 og bygde i stor grad på den svenske «Bonniers medicinska ordbok». Den skal, for å sitere fra forordet, være «en bruksbok til praktisk hverdagsnytte beregnet på både helsepersonell, pasienter og publikum ...

målet (er) å samle og forklare de mest brukte ord og forkortinger i alle deler av helsetjenesten». En elektronisk versjon av boken inngår i den elektroniske språktjenesten Ordnett.

Boken inneholder ca. 22 500 artikler med korte og konsise ordforklaringer. Oppslagsordene er, som nevnt, i stor grad fornorskede versjoner av latinske termer. Noen oppslagsord er imidlertid rent latinske, for eksempel «arcus», «cubitus», «solubilis». Etter en del fornorskede oppslagsord angis tilsvarende latinsk term i kursiv, for eksempel «bakteriemi bacteriaemia», «mikstur mixtura», «takypné tachypnoea». Det samme gjelder noen norske oversettelser av latinske termer, for eksempel «hikke singultus», «midthjernen mesencephalon», «rygggrad columna vertebralis». En slik sammenblanding av termer med forskjellig opphav og form, og uten nærmere forklaring, kan virke noe forvirrende. Henvisninger til etymologi, grammatikk og uttale (for eksempel trykkplassering) er ikke tatt med.

Boken er i hovedsak lett å lese, med en tydelig distinksjon mellom oppslagsord og ordforklaring. Margene er brede og gir plass til illustrerende strektegninger med relevans til oppslagsord på siden. Margene er også benyttet til ca. 800 minibiografier over personer med navn som inngår i oppslagsord, for eksempel «Vincents angina. Etter Jean Hyacinthe Vincent (1862–1950), fransk lege». På vel 130 av ordbokens vel 550 sider er margene blanke, uten tegninger eller biografier. Disse brede, ubenyttede margene gjør boken tykkere uten at innholdet øker, men denne smule ekstravaganse kan forsvares ut fra den informasjon og klargjøring som strektegningene tilfører.

Boken er solid gjennomarbeidet. Den gir kortfattet, oppdatert og nyttig informasjon om medisinske og helserelaterte begreper, og favner vidt både hva fag og brukergrupper angår.

Oslo: Kunnskapsforlaget, 2017. 559 sider. Illustrert. ISBN 978-82-573-2216-8

■ Nye bøker og anmeldelser

Tidendes redaksjon mottar et stort antall bøker, både om odontologi og andre fagområder innen helse, samt helse og samfunn med ulike vinklinger, fra forlag i inn- og utland. Mange av disse er det ikke aktuelt for Tidende å anmelde, mens mange sendes til anmeldelse. Det blir derfor jevnlig anmeldt et antall bøker i Tidende under Boknytt. Ofte går det imidlertid noe tid fra boken kommer ut til anmeldelsen foreligger.

For å gjøre bokutgivelser kjent for Tidendes lesere, presenterer vi bøker, både odontologiske fagbøker og de som omhandler andre temaer, med en kort omtale basert på vaskeseddelen fra forlaget, under vignetten Nye bøker. Presentasjonen kommer på det språket boken er skrevet; det være seg norsk, svensk, dansk eller engelsk, og er ledsaget av et bilde av bokens forside.

En presentasjon under Nye bøker i Tidende er ingen garanti for at det kommer en anmeldelse av boken senere, samtidig som det heller ikke utelukker en anmeldelse i en senere utgave.